

Anders Wejryd: Tal vid kyrkomötets öppnande 2007

Talare

Anders Wejryd
Ärkebiskop

Datum

25 september 2007

Plats

Uppsala domkyrka

Vi inleder Svenska kyrkans kyrkomöte. Det är ett stort möte vars släktskap med riksdagen fortfarande anas. Öppnandet sker med pompa och upplädda ledamöter. Detta är en manifestation av och i Svenska kyrkan – men det är inte sammanfattningen av Svenska kyrkan. Den är mycket mer. Det vet vi. Det som är hjärtat i Svenska kyrkan ligger mycket närmare livet för var och en av oss än detta möte kan göra, och det ligger mycket nära livet för hundratusentals som aldrig reflekterat särskilt mycket över kyrkomötet.

Det som är Svenska kyrkans verkliga hjärta är vare sig något vi arrangerat, åstadkommit eller ens förvaltat. Det verkliga hjärtat är att Gud vill livet och evigheten och vill att vi människor ska öppna oss för Gud och våga stå självskhet och annan ondska emot. I det perspektivet är kyrkomötet mer periferi än centrum. Ändå är kyrkomötet nödvändigt, inte minst för att uttrycka kombinationen av beslutsansvar mellan dem som valts av medlemmarna för att besluta och dem som man låtit vigas till tjänst. Men utan tro och förtröstan ingen kyrka och utan Gud ingen att tro och förtrösta på.

I delar av landet sätter Linné djupa spår i år, tre hundra år efter hans födelse. Hans Uppsala universitet, liksom dagens, hade i sitt sigill Gratiae, veritas, naturae, alltså Nådens och naturens sanning. Nåden och naturen samverkar. Linné hisnade när han i naturen såg Gud på ryggen. Vi kan tycka att Linné gjorde Gud liten, när han tvunget skulle få in också Gud i sin strävan efter ordning och system. Ändå erbjuder det här året oss i Svenska kyrkan något som är mycket viktigt: Det ger oss en möjlighet att visa att tro och naturvetenskap inte på något sätt är fiender utan kompletterande uttryck när vi söker förstå livet.

När färre vet något om kristna perspektiv kan udda kristendomsformer som inte respekterar sanningssökande och vetenskap uppfattas som den vanliga formen av kristendom. Uppenbarligen finns det rätt många människor i Sverige

som tror att kristna faktiskt ska mena att Gud skapat världen på en vecka. Vi, som utgår från att vår gudstro ska ge möjlighet till ett fritt och ärligt sanningsökande, tror nog att skapelsen fortgår. Mycket av det som aktiva ateister tillvitar kristna är sådant som vi också är undrande inför, till exempel att se allt ganska svart-vitt, en tillvitelse som för övrigt också drabbar en del ateister. Kristen tro handlar i grunden om att söka och öva på det som är gott för människan, inte om att hysa åsikter.

Bilderna vi har av oss själva måste vi alltid arbeta med. Att egocentriskt och kärlekslöst håna andra, enskilda eller grupper, i yttrandefrihetens eller religionsfrihetens namn måste vi reagera emot. Jag ser inte att lagarna ska förändras, däremot ofta våra förhållningssätt. Att söka göra varandra största möjliga rättvisa i tolkningar och beskrivningar är en god föresats som man kan komma långt med.

Det finns ett annat jubileum än Linnéjubiléet som nästan ingen märkt något av. Det är i år 250 år sedan Henric Schartau föddes – han som gett namn åt både schartauaner och Schartauanien. Hans bidrag till vårt kyrkoliv är mycket mer betydelsefullt för oss alla än vad som vanligen uppmärksammas.

Kombinationen av Guds nåds omätliga storhet, människans ansvar, samvete och känsla, samt intellektuell redbarhet och praktisk medmänsklighet utan religiöst pjunk ligger nog mycket nära det ideal många av oss skulle vilja se förverkligat både i våra egna liv och i kyrkans liv. Jag uppskattar det arvet, som berör många fler än dem som kallats schartauaner! Detta är Svenska kyrkans kyrkomöte – men Svenska kyrkan heter inte så för att vara nationell. Den var en gång den svenska provinsen av den allmänliga, katolska, kyrkan. Svenska kyrkan ska tolka den tid och det samhälle den lever i utifrån det som är grundläggande och gemensamt för kristna tiderna igenom och världen över.

Det dubbla kärleksbudet är centralt. Det allra bästa, det som vi ska vilja vår nästa, är inte oberoende av tid och samhällsförhållanden. Därför skiljer sig råd till kristna i Sverige åt, till exempel mellan enväldets tid och demokratins, mellan den tid då över- och underordning och arbetsfördelning var självklar i äktenskapet och vår tid då vi får möjlighet att ge individens gåvor plats och strävar efter jämställdhet. Kyrkorna har ändrat sig och ska ändra sig.

Kyrkan ska vara salt och spegel. Salt utan spegel är värdelöst, precis som spegel utan salt. Inget, vare sig älskade vanor eller oreflekterade traditioner, ska få

skymma vårt restlösa beroende av Guds kärlek och nåd och vår skyldighet att söka behandla andra så som vi själva vill bli behandlade. När kyrkor då orienterar om sig, vare sig det gäller frågor om slaveri, kvinnliga präster, förhållande till den världsliga makten, till judar och andra religioner, synen på religionsfrihet och yttrandefrihet eller syn på samlevnad, därför att kärleksbudet anses kräva det, så blir det påkänningar på gemenskapen. Som Lutherska Världsförbundet poängterade vid sitt rådsmöte i Lund i våras, så är det dock för lutheraner så, att bara mycket centrala frågor om evangelium, förkunnelse och sakrament, kan vara kyrkoskiljande enligt vår tradition.

Svenska kyrkan är mycket närvarande i ekumeniska sammanhang. Vi har valt att vara öppna om våra diskussioner och förhållanden i samlevnadsfrågor eftersom många inte känner till vad vi egentligen beslutat och ännu mindre varför. Det är en hållning som väcker respekt på flera håll och som gör att det ekumeniska samlivet snarast blivit mer levande. Även om vi fått allvarlig kritik från en del kyrkor så har vi fått uppbackning från andra. Våra frågeställningar är inte unika och heller inte våra beslut.

En enda värld. Det var temat för FN:s första miljökonferens som hölls i Stockholm redan 1972. Trettiofem år senare har äntligen många insett vårt gemensamma beroende av klimatet och att flyktingfrågor och fredsfrågor är nära länkade till förändringar av klimatet.

Stora hot skrämmer och kan skrämja till uppgivenhet. Mycket av det som setts som eftersträvansvärt i livet och kanske nästan som livets mening blir omöjligt i en förändrad klimatsituation. Hur håller man då hoppet levande, hur uttrycks samhörighet och gemensamt ansvar när ens egen livssituation hotas, vare sig den utgår från yttersta brist eller överflöd?

Min övertygelse är att de stora religiösa traditionerna har något viktigt att säga gemensamt – både till sina egna och till politiska ledare världen över. Jag har fått möjlighet att kalla till en interreligiös klimatkonferens de sista dagarna i november nästa år, the Uppsala Interfaith Climate Conference 2008, fyrtio år efter Uppsala 68 och ett år före det svenska ordförandeskapet i EU, då avgörande beslut ska tas inom EU och på andra håll i världen inför Kyoto-protokollets efterföljare. Flera namnkunniga opinionsbildare ur skilda religionstraditioner har redan tackat ja. Jag tror att detta blir ett viktigt bidrag från Svenska kyrkan i en ödesfråga för mänskligheten.

Må vi så ge oss in i kyrkomötet – med hjärtat i livet, med människors orättvisa verklighet, glädje och sorg för ögonen och med längtan efter en kyrka som engagerat och trovärdigt bär fram Guds kraftfulla hälsningar!

Taggar

2000-tal, 2007, Man, Predikan, Svenska kyrkan

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/anders-wejryd-tal-vid-kyrkomotets-oppnande-2007>